

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія

Затверджено

на засіданні кафедри економічної
і соціальної географії
імені професора Олега Шаблія
географічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри доц. Гудзеляк І. І.

Силабус

навчальної дисципліни

«ГЕОГРАФІЯ НАСЕЛЕННЯ СВІТУ»,

що викладається в межах ОПП Середня освіта (Географія)

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

для здобувачів предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)

Львів 2023

Назва курсу	Географія населення світу
Адреса викладання курсу	вул. Дорошенка, 41, м. Львів, 79000, Географічний факультет, Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра економічної і соціальної географії імені професора Олега Шаблія
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта Предметна спеціальність 014.07 Середня освіта (Географія)
Викладачі курсу	Гудзеляк Ірина Іванівна, кандидат географічних наук, доцент
Контактна інформація викладачів	iryna.hudzelyak@lnu.edu.ua https://geography.lnu.edu.ua/employee/hudzelyak-iryna-ivanivna
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка, 15:00–16:00 год. м. Львів, вул. Дорошенка, 41, географічний факультет, ауд. 58. Також можливі он-лайн консультації через Zoom або Microsoft Teams. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/academics/bachelor/education-geography
Інформація про курс	Дисципліна «Географія населення світу» є нормативною дисципліною і входить до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки бакалаврів з предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) для освітньої програми Середня освіта (Географія), яка викладається в обсязі 4 кредити за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS.
Коротка анотація курсу	Дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань про геопросторову організацію населення та розселення, закономірності демографічного розвитку світу, регіонів та окремих країн. Охоплює питання, що розкривають теоретико-методологічні основи та історію становлення географії населення, антропогенез та расогенез, демографічний розвиток людства, міграції та розселення населення, урбанізаційні процеси, розвиток міст, географію праці, соціальний, етнічний та релігійний склад населення, географію цивілізацій, рівень, спосіб і якість життя населення, а також методи навчання географії населення у середній школі.
Мета та цілі курсу	Мета – оволодіти знаннями з географії населення світу, опанувати методику дослідження населення на різних територіальних рівнях, методику навчання географії населення у середній школі. Відповідно до освітньо-професійної програми вивчення дисципліни сприяє набуттю здобувачами вищої освіти таких компетентностей: ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі. ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

	<p>ФК14. Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей.</p> <p>ФК19. Здатність збирати, аналізувати, обробляти географічну інформацію та перетворювати її за допомогою інформаційних технологій для навчальних завдань, аналізувати і добирати дидактичні та методичні матеріали (в тім числі карти, атласи, довідники, засоби візуалізації).</p>
Література для вивчення дисципліни	<p>1. <i>Гудзеляк І. І.</i> Географія населення: навч. посібник / Ірина Гудзеляк. 2-ге вид., переробл., доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 256 с. + 8 с. кол. іл.</p> <p>2. <i>Гудзеляк І. І.</i> Навчальна дисципліна «Географія населення світу» у професійній підготовці учителів географії // Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка»): журнал. № 8(14) 2023. С. 791–803. https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-8(14)-791-803</p> <p>3. <i>Де Блій Г., Муллер П., Шаблій О.</i> Географія: світи, регіони, концепти / Переклад з англ., за редакцією і з співучастю О. Шаблія. Київ: Либідь, 2004.</p> <p>4. Загальна методика навчання географії: Підручник [з грифом МОН України] / О.М. Топузов, В.М. Самойленко, Л.П. Вішнікіна. К: ДНВП «Картографія, 2012. 512 с.</p> <p><i>Повний список літератури:</i> Список літератури ГН.docx <i>Електронні інформаційні ресурси:</i> Електронні_інф_ресурси.docx <i>Методичне забезпечення:</i> <i>Гудзеляк І. І.</i> Географія населення: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. С. 56–125. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/02/%D0%93%D0%B5%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F-%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_2017_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87.%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf</p>
Тривалість курсу	4 кредити ECTS – 120 год. (денна форма) у 3 семестрі; 4 кредити ECTS – 120 год. (заочна форма) у 2-3 семестрах.
Обсяг курсу (денна форма)	64 годин аудиторних занять, з них 32 годин лекцій, 32 годин лабораторних занять. 56 годин самостійної роботи
Обсяг курсу (заочна форма)	20 годин аудиторних занять, з них 10 годин лекцій, 10 годин лабораторних робіт. 100 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Очікувані результати навчання:</p> <p>ПРН16. Описує основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їхніх компонентів, класифікує зв'язки й залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них.</p> <p>ПРН21. Розуміє глобальні суспільно-географічні процеси, вміє складати характеристики населення світу, секторів і галузей світового господарства.</p> <p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p><i>знати</i></p> <p>– теоретичні основи географії населення та її підсистем, теорії та концепції населення;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – наукову термінологію географії населення; – головні закономірності розвитку населення світу та формування сучасного розселення; – методологію дослідження населення; – методику викладання основ географії населення світу у середній школі; <p><i>вміти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – застосовувати методику наукового дослідження населення країни та регіону з використанням інформаційних технологій та головних світоглядних концепцій; – самостійно збирати інформацію про населення з різних джерел, аналізувати, узагальнювати та презентувати результати дослідження; – графічно візуалізувати статистичні дані та картографувати населення; – застосовувати отримані знання у підготовці та проведенні уроків у середній школі та позакласних заходах.
Ключові слова	Населення, демографічні процеси, розселення, урбанізація, місто, міграції населення, економічна діяльність населення, етнос, раси, релігії, навчання.
Формат курсу	Очний /заочний
Теми	<i>У формі «Структура курсу».</i>
Підсумковий контроль, форма	Екзамен в кінці семестру, тести
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із Загальної суспільної географії.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції з презентаціями, виконання лабораторних робіт, груповий проєкт, індивідуальне навчально-дослідне завдання (інтегроване у лабораторні роботи), дискусія, усне і письмове опитування, тестування.
Необхідне обладнання	Аудиторія, проектор, ноутбук, екран, доступ до інтернету, Office 365
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • лабораторні роботи та груповий проєкт (16 занять): 40% семестрової оцінки; <ul style="list-style-type: none"> максимальна кількість балів – по 2,5 за виконану і захищену роботу; • контрольні заміри (2): 10% семестрової оцінки; <ul style="list-style-type: none"> максимальна кількість балів за модульне письмове опитування – 5. • письмовий екзамен: 50% семестрової оцінки, <ul style="list-style-type: none"> максимальна кількість балів – 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p><i>Відвідування занять.</i> Обов'язкова присутність студентів на лекціях і лабораторних заняттях.</p> <p><i>Політика щодо крайдат і перескладання.</i> Лабораторні роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається лише за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p><i>Академічна доброчесність.</i> Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування будуть вважатися випадками академічної недоброчесності. Виявлення ознак</p>

	академічної недоброчесності в лабораторній роботі студента є підставою для її незарахування. Списування під час модульного опитування та екзамену заборонені.
Питання до заліку чи екзамену	Перелік орієнтовних питань для модульних опитувань та тестів для екзамену: <i>Гудзеляк І. І.</i> Географія населення: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. С. 56–125. https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/02/%D0%93%D0%B5%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F-%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_2017_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87.%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Структура курсу (денна форма)

№	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання самост. роботи	Термін виконання
<i>Лекції</i>					
1	Теоретичні основи “Географії населення світу”. 1. Об’єкт і предмет географії населення. 2. Структура географії населення як науки. 3. Структура вивчення географії населення світу у шкільній географії. 3. Джерела статистичної інформації для географії населення.	Лекція 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів, 2019. С. 7–35. 2. Стеценко С.Г. Демографічна статистика: підручник. Київ: Вища шк., 2005. 3. Модельна навчальна програма «Географія. 6–9 класи» для закладів загальної середньої освіти // Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В. / Рекомендовано Міністерством освіти і науки України від 11.04.2022 № 324.	Опрацювати розділи 1, 2 з навчального посібника [1]. (1 год.)	1 тиждень
2.	Антропогенез і расогенез. 1. Сутність антропогенезу і расогенезу. 2. Головні етапи еволюції людини. 3. Центри сапієнтації і заселення континентів. 4. Поняття раси. Концепції рас. 5. Географія людських рас.	Лекція 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів, 2019. С. 36–48. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. Київ: ДНВП “Картографія”, 2010. 3. Огінова І. О. Теорія еволюції (системний розвиток життя на Землі): підручник / І. О. Огінова, О. Є. Пахомов. Д.: Вид-во Дніпропетр. ун-ту, 2011. 4. Сегеда С.П. Антропология: підруч. для студ. гуманіт. спец. ВНЗ. Київ: Либідь, 2009.	Опрацювати розділ 3 з навчального посібника [1]. (1 год.)	1 тиждень
3.	Кількість населення світу та регіонів. 1. Динаміка кількості населення світу. 2. Сучасні особливості розподілу населення по регіонах та країнах.	Лекція 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів, 2019. С. 49–55. 2. Прибиткова І.М. Основи демографії. – Київ: АртЕк, 1995. 3. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. Київ: ДНВП “Картографія”, 2010.	Опрацювати розділ 4.1 з навчального посібника [1]. (2 год.)	1 тиждень

	3.Перспективні тенденції зміни кількості населення.		4. Статистична комісія ООН. URL: http://unstats.un.org/unsd/default.htm 5. Фонд населення ООН. URL: http://www.unfpa.org/ 6.Бюро інформації про населення. URL: http://www.prb.org		
4.	Природне відтворення населення світу. 1. Народжуваність. 2. Смертність. 3. Природний приріст населення. 4. Середня тривалість життя.	Лекція 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів, 2019. С. 55–74. 2. Прибиткова І.М. Основи демографії. – Київ: АртЕк, 1995. 3. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. Київ: ДНВП “Картографія”, 2010. 4. Статистична комісія ООН. URL: http://unstats.un.org/unsd/default.htm 5. Фонд населення ООН. URL: http://www.unfpa.org/ 6. Бюро інформації про населення. URL: http://www.prb.org	Опрацювати розділ 4.2 з навчального посібника [1]. (2 год.)	1 тиждень
5.	Віковий та статевий склад населення світу. 1. Статевий склад населення світу та країн. 5. Вікова структура. 6. Старіння населення. 7. Типи віково-статевої структури населення. 8. Процеси шлюбності. Типологія сімей.	Лекція 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів, 2019. С. 74–95. 2. Прибиткова І.М. Основи демографії. Київ: АртЕк, 1995. 3. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. Київ: ДНВП “Картографія”, 2010. 4. Статистична комісія ООН. URL: http://unstats.un.org/unsd/default.htm 5. Фонд населення ООН. URL: http://www.unfpa.org/ 6. Бюро інформації про населення. URL: http://www.prb.org	Опрацювати розділи 4.3, 4.4 з навчального посібника [1]. (1 год.)	1 тиждень
6.	Закономірності природного відтворення населення. 1. Кількісна оцінка режиму відтворення населення. 2. Концепція демографічного переходу. 3. Характеристика фаз демографічного переходу. 5. Демографічна політика у світі.	Лекція 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів, 2019. С. 95–106. 2. Прибиткова І.М. Основи демографії. Київ: АртЕк, 1995. 3. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. Київ: ДНВП “Картографія”, 2010. 4. Комісія з населення та розвитку Економічної і соціальної Ради ООН. URL: http://www.un.org/en/development/desa/population/commission/index.shtml 5. Статистична комісія ООН. URL: http://unstats.un.org/unsd/default.htm 6. Фонд населення ООН. URL: http://www.unfpa.org/ 7. Бюро інформації про населення. URL: http://www.prb.org	Опрацювати розділи 4.2.4, 4.5, 4.6 з навчального посібника [1]. (1 год.)	1 тиждень
7.	Географія праці. 1. Головні поняття географії праці. 2. Соціальні ознаки населення. 3. Освітній рівень населення.	Лекція 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів, 2019. С. 107–120. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. Київ: ДНВП “Картографія”, 2010. 3. Міжнародна організація праці. URL: https://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm	Опрацювати розділ 5 з навчального посібника [1]. (1 год.)	1 тиждень

	Регіональні особливості використання трудового потенціалу.				
8.	Теоретичні основи географії розселення. 1. Чинники і закономірності розміщення населення світу. 2. Форми геопросторової організації розселення. 3. Поняття про міське і сільське розселення. 3. Системи розселення.	Лекція 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів, 2019. С. 121–130. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. Київ: ДНВП “Картографія”, 2010. 3. Програма ООН з населених пунктів. URL: http://unhabitat.org/	Опрацювати розділи 6.1, 6.2 з навчального посібника [1]. (2 год.)	1 тиждень
9.	Розміщення населення. Географія сільського розселення. 1. Особливості розміщення населення світу, регіонів, країн. 2. Географія сільського розселення регіонів, країн.	Лекція 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів, 2019. С. 121–130. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. Київ: ДНВП “Картографія”, 2010. 3. Доценко А.І. Сільське розселення в Україні: динаміка та структура. Київ: РВПС України НАН України, Київ: Фенікс, 2010. 4. Програма ООН з населених пунктів. URL: http://unhabitat.org/ 5. Бюро інформації про населення. URL: http://www.prb.org	Опрацювати розділ 6.3 з навчального посібника [1] та карти щільності населення світу і регіонів. (2 год.)	1 тиждень
10.	Урбанізація як глобальний процес. 1. Головні поняття геоурбаністики. 2. Просторові форми урбанізованого розселення. 3. Динаміка урбанізації. 4. Характерні риси сучасної урбанізації у світі. 5. Концепція стадійного розвитку агломерацій. 6. Теорія диференціальної урбанізації.	Лекція 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. Посібник. Львів, 2019. С. 134–146. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. Київ: ДНВП “Картографія”, 2010. 3. Дронова О.Л. Геоурбаністика: навч. Посібник для вищих навч. Заклад. Київ: ВПЦ «Київський ун-т», 2014. 4. Комісія з населення та розвитку Економічної і соціальної Ради ООН. URL: http://www.un.org/en/development/desa/population/commission/index.shtml 5. Програма ООН з населених пунктів. URL: http://unhabitat.org/ 6. Статистична комісія ООН. URL: http://unstats.un.org/unsd/default.htm 7. Фонд населення ООН. URL: http://www.unfpa.org/ 8. Бюро інформації про населення. URL: http://www.prb.org	Опрацювати розділ 6.4 з навчального посібника [1]. (2 год.)	1 тиждень
11.	Мегалополиси і глобальні міста. Проблеми урбанізації. 1. Особливості формування мегалополісів у різних країнах світу. 2. Концепція глобальних міст. 3. Проблеми урбанізації.	Лекція 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. Посібник. Львів, 2019. С. 146–154. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. Київ: ДНВП “Картографія”, 2010. 3. Дронова О.Л. Геоурбаністика: навч. Посібник для вищих навч. Заклад. Київ: ВПЦ «Київський ун-т», 2014. 4. Мережа досліджень глобалізації та світових міст. URL:	Опрацювати розділи 6.4 – 6.6 з навчального посібника [1] та супутникові знімки мегалополісів. (2 год.)	1 тиждень

	4. Концепції міського розвитку.		https://www.lboro.ac.uk/microsites/geography/gawc/ 5. Програма ООН з населених пунктів. URL: http://unhabitat.org/		
12.	Географія міграції. 1. Сутність головних понять. 2. Класифікація міграцій. 3. Чинники міграційних процесів. 4. Показники міграцій. 5. Історія міграцій населення. 6. Сучасні тенденції міграційних процесів у світі. 7. Наслідки міграції.	Лекція 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів, 2019. С. 155–174. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. Київ: ДНВП “Картографія”, 2010. 3. World Migration Report 2022. URL: Interactive World Migration Report 2022 (iom.int)	Опрацювати розділ 7 з навчального посібника [1]. (2 год.)	1 тиждень
13.	Етнічний склад населення світу та окремих країн. 1. Поняття етносу. Головні ознаки етносу. 2. Сутність категорії нація. 3. Групування етносів за кількістю населення. 4. Лінгвістична класифікація етносів. 5. Етнічний склад населення світу та окремих країн. 6. Типи держав за етнічною структурою.	Лекція 4 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів, 2019. С. 175–195. 2. Цапок С.О. Поліетнічна експозиція світу у фокусі сучасних демовідтворювальних та міграційних процесів: монографія. Львів: Априорі, 2017. 3. Тиводар М. Етнологія: навч. посібник. Львів: Світ, 2004. 4. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. Київ: ДНВП “Картографія”, 2010.	Опрацювати розділ 8 з навчального посібника [1]. (3 год.)	2 тижні
14.	Географія релігій і цивілізацій. 1. Релігійний склад населення світу. 2. Географія світових релігій. 3. Географія національних релігій. 4. Наукові підходи до виокремлення цивілізацій. 5. Сучасні цивілізації.	Лекція 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. Посібник. Львів, 2019. С. 211–225. 2. Павлов С.В., Мезенцев К.В., Любіцева О.О. Географія релігій. Київ: АртЕк, 1998. 3. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. Київ: ДНВП “Картографія”, 2010.	Опрацювати розділ 9.3 з навчального посібника [1]. (2 год.)	1 тиждень
15.	Географія рівня і якості життя населення. 1. Наукова сутність головних категорій. 2. Методика визначення рівня і якості життя населення. 3. Географічні відмінності рівня і якості життя людей.	Лекція 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. Посібник. Львів, 2019. С. 196–211. 2. Гукалова І.В. Якість життя населення України: суспільно-географічна концептуалізація: монографія. Київ: Інститут географії НАН України, 2009. 3. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. Київ: ДНВП “Картографія”, 2010.	Опрацювати розділи 9.1 – 9.2 з навчального посібника [1]. (2 год.)	1 тиждень
Лабораторні роботи					
1.	Вивчення географії населення світу у середній школі.	ЛР 2 год.	1. Географія 10–11 класи. Рівень стандарту. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. URL:	Ознайомитися зі змістом тем шкільної	1 тиждень

	Визначити місце географії населення світу у шкільному курсі географії та очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів.		<p>https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.geography-10-11-standart.pdf</p> <p>2. Географія 6–9 класи. Рівень стандарту. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.geography-6-9.pdf</p> <p>3. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова Кабінету міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text</p> <p>4. Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти // Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В. / Рекомендовано Міністерством освіти і науки України від 11.04.2022 № 324.</p>	програми, які висвітлюють географію населення світу, видами навчальної діяльності та очікуваними результатами навчання. (2 год.)	
2.	Географія людських рас. Вивчити расовий склад населення світу та географію людських рас. Опанувати методику картографування географії людських рас. Обговорення проблемних питань.	ЛР 2 год.	<p>1. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 76.</p> <p>2. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 36–48.</p> <p>3. Загальна методика навчання географії: Підручник [з грифом МОН України] / О.М. Топузов, В.М. Самойленко, Л.П. Вішнікіна. К.: ДНВП «Картографія, 2012. 512 с.</p>	Ознайомитися з методами формування в учнів толерантного ставлення до представників різних рас. (2 год.)	1 тиждень
3.	Динаміка кількості населення світу регіонів, країн. Ознайомитися з головними джерелами статистичної інформації про населення світу та регіонів. Вивчити тенденції зміни кількості населення світу, регіонів та окремих країн, опанувати методику обчислення темпів росту та приросту населення, графічного відображення динаміки людності, картографічної візуалізації найбільших за людністю країн світу. Обговорення проблемних питань.	ЛР 2 год.	<p>1. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 72.</p> <p>2. Гудзеляк І.І. Географія населення: Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 49–55.</p> <p>3. Де Блій Г., Муллер П., Шаблій О. Географія: Світи, регіони, концепти / Переклад з англ., за редакцією і з співучастю О. Шаблія. К.: Либідь, 2004. С. 35–38.</p> <p>4. Державна служба статистики України: http://www.ukrstat.gov.ua</p> <p>5. World Population Data Sheet 2023 URL: https://www.prb.org/international/indicator/population/table</p> <p>6. Демографічний щорічник ООН URL: http://unstats.un.org/unsd/demographic/prod/ucts/dyb/dyb2.htm</p>	Запропонувати види навчальної діяльності учнів, які формують навички самостійного пошуку інформації про населення країни чи регіону. Ознайомитися з картами шкільних атласів, де відображено кількість населення країн світу. (2 год.)	1 тиждень

4.	Просторовий аналіз процесів народжуваності. Виявити часові тенденції і територіальні особливості народжуваності населення регіонів та країн, виявити фактори народжуваності у різних країнах. Обговорення проблемних питань.	ЛР 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 55–64. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. К.: ДНВП «Картографія», 2010. С. 72–73. 3. Demographic Yearbook. URL: https://unstats.un.org/unsd/demographic/products/dyb/default.htm 4. World Population Prospects 2022. URL: https://population.un.org/wpp/ 5. World Population Data Sheet 2023. URL: https://www.prb.org/international/	Ознайомлення з формами і методами вивчення демографічних процесів у середній школі. (2 год.)	1 тиждень
5.	Географічні аспекти смертності і тривалості життя населення. Визначити рівень і структуру смертності населення країн різного типу. Виявити територіальні відмінності середньої тривалості життя. Обговорення проблемних питань.	ЛР 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 64–71. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 72–73. 3. Demographic Yearbook. URL: https://unstats.un.org/unsd/demographic/products/dyb/default.htm 4. World Population Prospects 2022. URL: https://population.un.org/wpp/ 5. World Population Data Sheet 2023. URL: https://www.prb.org/international/	Підібрати та проаналізувати економічні і соціальні показники розвитку країн, які корелюються з показниками смертності населення. (2 год.)	1 тиждень
6.	Віково-статева структура населення світу та окремих країн. Вивчити віковий і статевий склад населення світу і окремих країн; з'ясувати специфіку його формування; опанувати методику графічної візуалізації та аналізу віково-статевої структури населення. Обговорення проблемних питань.	ЛР 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 64–71. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 72–73. 3. Demographic Yearbook. URL: https://unstats.un.org/unsd/demographic/products/dyb/default.htm 4. World Population Prospects 2022. URL: https://population.un.org/wpp/ 5. World Population Data Sheet 2023. URL: https://www.prb.org/international/	Ознайомлення з методами вивчення віково-статевого складу населення у середній школі. (2 год.)	1 тиждень
7.	Аналіз природного відтворення населення світу, регіонів, країн. Виявити особливості природного відтворення населення регіонів та країн, з'ясувати тенденції демовідтворювального процесу загалом та окремих його складових, виявити фактори демографічної ситуації у регіонах та країнах. Обговорення проблемних питань.	ЛР 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 71–74. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 72–73. 3. Demographic Yearbook. URL: https://unstats.un.org/unsd/demographic/products/dyb/default.htm 4. World Population Prospects 2022. URL: https://population.un.org/wpp/ 5. World Population Data Sheet 2023. URL: https://www.prb.org/international/	Розв'язування демографічних задач. (2 год.)	1 тиждень
8.	Економічна активність населення світу та окремих країн.	ЛР 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 107–120.	Ознайомлення з офіційними даними економічної	1 тиждень

	Опанувати методику вивчення економічної активності населення. Виявити зміни у структурі зайнятості населення світу та країн. Обговорення проблемних питань.		2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 77. 3. Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua 4. Міжнародна організація праці. URL: http://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm	активності населення на сайті Державної служби статистики України. (2 год.)	
9.	Розселення населення світу, регіонів, країн. Вивчити закономірності розміщення населення світу, регіонів та окремих країн. Опанувати методику картографування розселення населення. Обговорення проблемних питань.	ЛР 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 121–134. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 70–71. 3. Де Блій Г., Муллер П., Шаблій О. Географія: Світи, регіони, концепти / Переклад з англ., за редакцією і з співучастю О. Шаблія. К.: Либідь, 2004. С. 35–38. 4. World Population Data Sheet 2022. URL: https://www.prb.org/international/ 5. World Population Prospects 2022. URL: https://population.un.org/wpp/	Ознайомлення з методами вивчення розселення населення у середній школі. (2 год.)	1 тиждень
10.	Географічний аналіз урбанізації. Вивчити динаміку та територіальні особливості процесу урбанізації, виробити навички картографування міського розселення. Обговорення проблемних питань.	ЛР 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 134–154. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 70–71. 3. Атлас світу. К.: ДНВП „Картографія”, 2004. 4. Дронова О.Л. Геоурбаністика: навч. посібник для вищих навч. заклад. – Київ: ВПЦ «Київський ун-т», 2014. 5. Policies on Spatial Distribution and Urbanization: Data Booklet. URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/policy/Data%20Booklet%20Urbanization%20Policies.pdf 6. The World's Cities in 2018. Data Booklet. URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/urbanization/the_worlds_cities_in_2018_data_booklet.pdf 7. World Urbanization Prospects. The 2018 Revision. Online Edition. URL: https://population.un.org/wup/	Ознайомлення з методами вивчення урбанізаційних процесів у середній школі. (2 год.)	1 тиждень
11.	Мегалополіси і глобальні міста. Вивчити динаміку та територіальні особливості процесу урбанізації, характер розміщення найбільших міст світу, мегалополісів, виробити навички картографування	ЛР 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 134–154. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 70–71. 3. Атлас світу. К.: ДНВП „Картографія”, 2004. 4. Дронова О.Л. Геоурбаністика: навч. посібник для вищих навч. заклад. – Київ: ВПЦ «Київський ун-т», 2014.	Ознайомлення з аудіовізуальними ресурсами для вивчення міст світу у середній школі. (2 год.)	1 тиждень

	мегалополісів і глобальних міст. Обговорення проблемних питань.		5. Мережа досліджень глобалізації та світових міст. URL: https://www.lboro.ac.uk/microsites/geography/gawc/ 6. Policies on Spatial Distribution and Urbanization: Data Booklet. URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/policy/Data%20Booklet%20Urbanization%20Policies.pdf 7. The World's Cities in 2018. Data Booklet. URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/urbanization/the_worlds_cities_in_2018_data_booklet.pdf 8. World Urbanization Prospects. The 2018 Revision. Online Edition. URL: https://population.un.org/wup/		
12.	Географічний аналіз міграційних процесів у світі. Опанувати методи дослідження міграції. Виявити найбільші центри притягання мігрантів та головні міграційні потоки світу. Обговорення проблемних питань.	ЛР 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 155–174. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 73. 3. Migration data portal. URL: https://migrationdataportal.org/?t=null 4. World Migration Report 2022. URL: Interactive World Migration Report 2022 (iom.int)	Ознайомлення з методами вивчення міграційних процесів у середній школі. (2 год.)	1 тиждень
13.	Етнічний склад населення світу, регіонів, країн. Вивчити етнічну структуру населення світу за лінгвістичною ознакою, географію компактного проживання найбільших за людністю етносів. Обговорення проблемних питань.	ЛР 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 175–195. 2. Атлас вчителя. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 74–75. 3. Тиводар М. Етнологія. Навч. посібник. Львів: Світ, 2004. 4. Цапок С.О. Поліетнічна експозиція світу у фокусі сучасних демовітворювальних та міграційних процесів : монографія. Львів: Априорі, 2017. 5. The World Factbook. URL: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/	Ознайомлення з методами вивчення у середній школі етнічного складу населення країн та сучасних етнічних процесів, формування в учнів толерантності до представників різних етносів. (2 год.)	1 тиждень
14.	Типи держав за етнічною структурою. Опанувати методику типології держав за етнічним складом та картографування етнічного складу населення країни. Сформуванню зведеної таблиці типів країн світу за етноструктурною ознакою. Обговорення проблемних питань.	ЛР груповий проєкт 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 175–195. 2. Атлас вчителя. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 74–75. 3. Тиводар М. Етнологія. Навч. посібник. Львів: Світ, 2004. 4. Цапок С.О. Поліетнічна експозиція світу у фокусі сучасних демовітворювальних та міграційних процесів : монографія. Львів: Априорі, 2017. 5. The World Factbook. URL: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/	Ознайомлення з конкретними прикладами етнічної політики держав, що належать до різних типів за ознакою етнічного складу. (2 год.)	1 тиждень

15.	Релігійний склад населення країн світу. Вивчити релігійний склад населення світу та окремих країн, особливості поширення світових, національних релігій і первісних вірувань, опанувати методiku картографування релігійного складу населення країни. Обговорення проблемних питань.	ЛР 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 211–225. 2. Атлас вчителя. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 76. 3. Атлас світу. К.: ДНВП „Картографія”, 2004. 4. Павлов С. В., Мезенцев К. В., Любіцева О. О. Географія релігій. К.: АртЕк, 1998. 5. The World Factbook. URL: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/	Ознайомлення з методами вивчення у середній школі релігійного складу населення, методикою формування в учнів толерантного ставлення до представників різних конфесій. (2 год.)	1 тиждень
16.	Рівень і якість життя населення країн світу. Опанувати методiku дослідження рівня і якості життя населення. Сформувати навички картографування рівня життя населення за окремими індикаторами. Обговорення проблемних питань.	ЛР 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 196–211. 2. Гукалова І.В. Якість життя населення України: суспільно-географічна концептуалізація: монографія. Київ: Інститут географії НАН України, 2009. 3. Якість життя населення України та перші наслідки війни / Черенько Л.М., Полякова С.В., Шишкін В.С., Реут А.Г., Крикун О.І., Когатько Ю.Л., Заяць В.С., Клименко Ю.А.; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім.М.В. Птухи. Київ, 2023. URL: https://idss.org.ua/public 4. Атлас вчителя. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 77.	Ознайомлення з працями фахівців Інституту демографії і соціальних досліджень імені М. Птухи НАН України, що присвячені питанням рівня і якості життя населення. (2 год.)	1 тиждень

Структура курсу (заочна форма)

№	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література	Завдання самост. роботи	Термін виконання
<i>Лекції</i>					
1.	Кількість і природне відтворення населення світу, регіонів, країн.	Лекція 2 год.	Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 5–74.	Опрацювати розділи 1, 2, 4.1–4.2 з навчального посібника та додаткові джерела зі списку літератури [10, 18, 36, 46, 52] (10 год.)	До наступної лекції згідно розкладу.
2.	Віково-статева, соціальна структура та економічна активність населення.	Лекція 2 год.	Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 74–120.	Опрацювати розділи 4.3–5 з навчального посібника та додаткові джерела зі списку літератури (10 год.)	До наступної лекції згідно розкладу.
3.	Розселення населення. Урбанізаційні процеси.	Лекція 2 год.	Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 121–154.	Опрацювати розділ 6 з навчального посібника та додаткові джерела зі списку літератури (10 год.)	До наступної лекції згідно розкладу.

4.	Географія міграції населення.	Лекція 2 год.	Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 155–174.	Опрацювати розділ 7 з навчального посібника та додаткові джерела зі списку літератури (10 год.)	До наступної лекції згідно розкладу.
5.	Расовий, етнічний і релігійний склад населення.	Лекція 2 год.	Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 175–225.	Опрацювати розділи 3, 8, 9 з навчального посібника та додаткові джерела зі списку літератури (10 год.)	До наступної лекції згідно розкладу.
Лабораторні					
1.	Вивчення географії населення світу у середній школі.	ЛР 2 год.	1. Географія 10–11 класи. Рівень стандарту. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.geography-10-11-standart.pdf 2. Географія 6–9 класи. Рівень стандарту. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.geography-6-9.pdf 3. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова Кабінету міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text 4. Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти // Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В. / Рекомендовано Міністерством освіти і науки України від 11.04.2022 No 324.	Ознайомитися зі змістом тем шкільної програми, які висвітлюють географію населення світу, видами навчальної діяльності та очікуваними результатами навчання. (10 год.)	До наступної пари згідно розкладу.
2.	Просторовий аналіз динаміки кількості і природного відтворення населення світу, регіонів, країн.	ЛР 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 49–120. 2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.С. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 72–73. 3. Demographic Yearbook. URL: https://unstats.un.org/unsd/demographic/products/dyb/default.htm 4. World Population Prospects 2022. URL: https://population.un.org/wpp/ 5. World Population Data Sheet 2023. URL: https://www.prb.org/international/	Опанувати методику просторового аналізу і картографування динаміки кількості і природного відтворення населення світу, регіонів, країн. (10 год.)	До наступної пари згідно розкладу.
3.	Географічний аналіз урбанізаційних процесів.	ЛР 2 год.	1. Гудзеляк І.І. Географія населення: Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 121–154.	Опанувати методику просторового аналізу і картографування	До наступної пари

			<p>2. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 70–71.</p> <p>3. Атлас світу. К.: ДНВП „Картографія”, 2004.</p> <p>4. Дронова О.Л. Геоурбаністика: навч. посібник для вищих навч. заклад. – Київ: ВПЦ «Київський ун-т», 2014.</p> <p>5. Policies on Spatial Distribution and Urbanization: Data Booklet. URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/policy/Data%20Booklet%20Urbanization%20Policies.pdf</p> <p>6. The World's Cities in 2018. Data Booklet. URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/urbanization/the_worlds_cities_in_2018_data_booklet.pdf</p> <p>7. World Urbanization Prospects. The 2018 Revision. Online Edition. URL: https://population.un.org/wup/</p>	урбанізаційних процесів у світі. (10 год.)	згідно розкладу.
4.	Географічний аналіз міграції населення світу.	ЛР 2 год.	<p>5. Гудзеляк І.І. Географія населення: Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 155–174.</p> <p>6. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 73.</p> <p>7. Migration data portal. URL: https://migrationdataportal.org/?t=null World Migration Report 2022. URL: Interactive World Migration Report 2022 (iom.int)</p>	Опанувати методику просторового аналізу і картографування міграційних процесів у світі. (10 год.)	До наступної пари згідно розкладу.
5.	Етнічний склад населення країн світу.	ЛР 2 год.	<p>1. Гудзеляк І.І. Географія населення: Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. С. 175–195.</p> <p>2. Атлас вчителя. К.: ДНВП „Картографія”, 2010. С. 74–75.</p> <p>3. Тиводар М. Етнологія. Навч. посібник. Львів: Світ, 2004.</p> <p>4. Цапок С.О. Поліетнічна експозиція світу у фокусі сучасних демовідтворювальних та міграційних процесів : монографія. Львів: Априорі, 2017.</p> <p>5. The World Factbook. URL: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/</p>	Опанувати методику просторового аналізу і картографування етнічного складу населення, типології держав за етнотериторіальною структурою. (10 год.)	До наступної пари згідно розкладу.